

معنا و اثر توکل بر خداوند / تفاوت توکل و تفویض با رضا و تسلیم

یکی از صفات عالی که هر مسلمان مومنی آن را دارد توکل بر خداوند قادر است، زیرا شخصی که یقین و ایمان دارد خداوند عالم، قادر، مهربان و ... است خود و امور خود را به او وا می‌گذارد و در تمام شئون زندگی بر او توکل می‌نماید.

یکی از صفات عالی که هر مسلمان مومنی آن را دارد توکل بر خداوند قادر است، زیرا شخصی که یقین و ایمان دارد خداوند عالم، قادر، مهربان و ... است خود و امور خود را به او وا می‌گذارد و در تمام شئون زندگی بر او توکل می‌نماید. به گزارش خبرگزاری مهر، "توکل" در لغت به معنای واگذار کردن کار به دیگری است و در اصطلاح شرع، عبارت است از اعتماد بر خداوند متعال در جمیع امور و تکیه بر اراده او و اعتقاد به این که او آفریننده ی سببها و چیره بر همه ی آنهاست و سبب ها به اراده ی او در سببیت کامل می‌شوند و تاثیر می‌کنند. البته این بدان معنا نیست که انسان از پیگیری نیازهای خود و فراهم کردن مقدمات آنها بی‌نیاز باشد و گمان کند که وسائل ظاهری و طبیعی سببیت ندارند، بلکه بدین معناست که تمام توجه و امید خود را به اسباب ظاهری منحصر نکند، بلکه به اراده خدا که وراء همه ی سببها و فوق همه ی چیرگیها است توجه کند.

انسانی که بر خدا توکل می‌کند، برای روزی خود متکی به اسباب نیست، بلکه به هر سببی که متوسل شود در آن حال توجه باطنی و آرامش قلبی اش به خدا است و به آسانی بر آنچه که خدا فرمان داده، از قبیل بذل مال و فداکاری، اقدام می‌کند، خوب می‌بخشد و نسبت به آینده مطمئن است. وارد کارهای سخت می‌شود و ملاحظه ی زنده ماندن یا مردن را نمی‌کند.

البته توکل با رضا و تسلیم تفاوت دارد چرا که مورد توکل مربوط به اموری است که انسان انجام می‌دهد مانند تحصیل علم، کشت و زرع، تهیه مقدمات ازدواج و مانند آنها، اما مورد رضا و تسلیم امور مربوط به فعل خداوند متعال است مانند حوادث طبیعی، بیماری‌ها و مانند آنها. بنابراین، هنگامی که مومن به کار مهمی اقدام می‌کند باید توکل و تفویض کند و زمانی که سنت خداوند کاری برخلاف خواسته ی او را اقتضا نمود، باید به مقدرات الهی راضی شود و تسلیم اراده ی او باشد. اما گاهی هر کدام از این دو به معنای دیگری به کار می‌رود.

یکی از صفات عالی که هر مسلمان مومنی آن را دارد توکل بر خداوند قادر است، زیرا شخصی که یقین و ایمان دارد خداوند عالم، قادر، مهربان و ... است خود و امور خود را به او وا می‌گذارد و در تمام شئون زندگی بر او توکل می‌نماید. بدین سبب پیامبران خود از متوکلین راستین بودند.

کسی که به خداوند توکل می‌کند تمامی امور را به صاحب واقعی واگذار می‌کند و انسان متوکل یعنی بریده از تمام آرزوهای خود و جدا از خلق و پیوسته به خالق. اگر شخص در این دنیا به خداوند اتکاء داشته و اعتمادش به او باشد و بداند که در تمام جهان غیر از خالق هستی موثری نیست و اوست که سبب ساز است و اسباب را فراهم می‌سازد، هیچ مشکلی نمی‌تواند او را از پای درآورد. این حالت باعث نیرو و قدرت در انسان می‌شود.

وقتی بنده متوکل گفت خدا مرا کفایت می‌کند چون معبودی جز او نیست، در حقیقت بر او توکل کرده و ضعف بشری را با اتکاء به قدرت لایزال الهی از بین می‌برد. البته باید توجه داشت که موانع و عوامل موفقیت همه از نوع اسباب و علل است و همه به دست اوست، او مسبب الاسباب است.

توکل از عالی ترین حالات مقربین است. شخص متوکل قلبا و عملا غنی است هر چند واقعا در سختی و تنگدستی باشد، پس خود را با درخواست و کرنش در برابر دیگران ذلیل نمی کند و خداوند هم که چنین صفتی را در او ببیند بی نیاز و عزیزش می کند و کسی که به دامن خدا چنگ زند، خداوند او را محافظت می کند.

از درجات توکل بر خداوند این است که در تمام امور به او اعتماد کنیم و به هر چیزی که برایمان مقدر می نماید، راضی باشیم و بدانیم که او در رساندن خیر و فضیلت به ما کوتاهی نخواهد کرد.

انسان باید به خداوند اعتماد داشته باشد، زیرا هستند کسانی که به دنیا اعتماد می کنند و زمین می خورند از چیزهایی که راه را بر شیطان می بندد آن است که انسان با نیت صادق به دامن خدا چنگ زند و در تمام امور خود بر او توکل کند. در نتیجه می توان گفت که توکل کنندگان فقط بر خدا توکل می کنند و از او مدد می جویند. کسی که دوست دارد متقی ترین مردم باشد باید به خدا توکل کند.

شخص متوکل در هیچ موردی وحشت به خود راه نمی دهد و از پروردگار قادر توانا که دارنده قدرت بی انتهاست یاری می طلبد و در مصائب و ناملایمات ایستادگی به خرج داده و به جهاد پیگیر خود ادامه می دهد و در عین حال خود را از لطف و کرم الهی بی نیاز نمی داند چون یقین دارد هر قدرتی وابسته به قدرت اوست.